

SeniorenCafé Bussum

Lieve leden,

Het is al weer Sinterklaastijd. Misschien wordt het minder uitbundig gevierd dan voor de discussies over Zwarte Piet. Voor veel kinderen is het echter nog een groot en spannend feest. Zwarte Piet bestaat overigens nog niet zo heel lang. Hij is ontstaan in het hoofd van de Amsterdamse onderwijzer, dichter, kinderboekenschrijver en humorist Jan Schenkman.

Deze leefde van 1806 tot 1863. Hij was het enige kind van de molenaarsknecht Gerrit en zijn vrouw Geesje. Na de dood van zijn eerste vrouw, met wie hij vier kinderen kreeg, trouwde Jan Schenkman opnieuw en liet bij zijn overlijden acht kinderen achter. Hij was tot 1849 leraar op een particuliere school in het centrum van Amsterdam. In 1850 publiceerde hij in het boekje 'Sint Nikolaas en zijn knecht' het moderne sinterklaasfeest. Dit werd herdrukt tot 1907. Hierin verwerkte hij elementen als het paard, het rijden over de daken, het schenken van cadeaus of de roe via de schoorsteen en de komst van de Sint uit Spanje. Hij voerde echter ook nieuwe elementen in zoals de stoomboot waarmee de Sint in Amsterdam aankomt, het grote boek waarin alles staat en een zwarte knecht, waar vervolgens de figuur van Zwarte Piet uit is ontstaan, het hulpje van de Sint. In het boekje 'Sint Nikolaas en zijn knecht' staat

ook de tekst van het lied 'Zie ginds komt de stoomboot', dat menig kind in deze tijd nog zingt. De hulp van Sinterklaas werd in het boekje dus duidelijk betiteld als knecht en niet als slaaf. Van de stoomboot en een knecht met een donker uiterlijk zijn geen oudere bronnen voorhanden. Wij moeten daarom concluderen dat 'Zwarte Piet' rond 1850 is 'geboren'. De knecht heeft in de eerste edities nog geen naam.

Ook is hij niet gekleed als een page, met een pofbroek, een baret en andere kleding. Dit komt pas in latere herdrukken van het boekje voor.

Opmerkelijk is, dat de Sint aan het einde van de eerste uitgave per luchtballon vertrekt uit Nederland. In latere uitgaven wordt dit de trein. Beide vervoermiddelen, die op dat moment gangbaar werden.

Jan Schenkman was in zijn tijd bekend om zijn humoristische gedichten en verhalen.

Wij weten natuurlijk niet of iedereen er warm voor loopt en evenmin of dit door de medewerkers van Beetje Bijzonder op prijs wordt gesteld, maar is het zingen van 'Zie ginds komt de stoomboot' op maandag 2 december een optie? Of bewaren wij dat voor onze (achter)kleinkinderen?

Hoe dan ook, u bent in december en natuurlijk ook in januari iedere maandagmorgen van harte welkom bij ons SeniorenCafé in Lunchroom Beetje Bijzonder aan het Julianaplein 90 te Bussum. Altijd vanaf 10.30 uur. Graag tot ziens.

En natuurlijk wensen wij iedereen mooie feestdagen en alvast een voorspoedig en vooral gezond 2025.

Hartelijke groeten van uw gastvrouwen:

Fenny Volmers, 06-53612729

Truus Vos, 035-6920694